

Obsah

1. Téma v historiografii a publicistice	11
Protagonisté perestrojky versus její kritici a odpůrci	15
„Zpívající revoluce“ a její protagonisté	19
Litevská cesta: patos revoluce, její hrdinové a oběti	21
Lotyšské „třetí obrození“	25
Estonská cesta do Evropy	28
Sovětská perestrojka, její československá imitace a sametová revoluce	29
 2. Perestrojka v SSSR	36
Chápání pojmu perestrojky	36
Periodizace perestrojky	39
Konzervativní etapa 1985–1987	40
Glasnosť a demokratizace 1987–1989	45
Centrum, periferie a národnostní konflikty 1989–1991	52
 3. Pobaltská revoluce	62
Sovětský federalismus v teorii a praxi	62
Pobaltské republiky v sovětské federaci: regionální, republiková a národní identita	65
Historie ovlivňuje přítomnost a utváří budoucnost: „kalendářní demonstrace“ a pád sovětského paradigmatu	72
Meziválečná státnost a sovětská anexe	74
Postoj Západu k anexi	98
První občanské aktivity a mobilizace veřejnosti	103
Fenomén lidových front a „zpívající revoluce“	107
Lidové fronty a perestrojka	110
Postoj nacionalistických radikálních uskupení	118
Národnostní dimenze	119
Vztah ke komunistické straně	120
Radikalizace: od autonomie k samostatnosti	123

4. Reforma a normalizace	148
Československý faktor a jeho vnímání v Litvě, Lotyšsku a Estonsku	
1988–1989	148
Přestavba, která nic nezmění: diferenciací uvnitř KSČ	153
Obraz druhého a neformální informační kanály: litevská, lotyšská a estonská kultura a československá veřejnost	160
Obraz Československa v očích estonské, lotyšské a litevské veřejnosti	163
Normalizační režim, perestrojka a dění v Pobaltí	168
Reflexe pobaltské revoluce v československém disentu a vzájemné kontakty	180
 5. Pobaltská otázka v československé polistopadové společnosti	
a politice	187
Občanské aktivity a Pobaltí	187
Litevská otázka v československé zahraniční politice 1990–1991	201
Transformace československé zahraniční politiky a vztah k SSSR	203
První kontakty: pokus k spolupráci mezi Estonskou lidovou frontou a Občanským fórem	211
První kontakty: litevští státníci v Praze	214
Iniciativa prezidenta V. Havla	222
Landsbergis v Praze	228
Návštěva litevské premiérky: doplnění či korekce Landsbergisovy politiky?	236
Zřízení zájmových kanceláří	238
Zapojení pobaltských republik do KBSE	239
Krvavý leden 1991: poločas rozpadu SSSR nebo konec středoevropské idyly?	241
Federální shromáždění a „pobaltská lobby“	246
Monitoring referenda v Lotyšsku a otázka zájmové kanceláře	249
Estonské referendum	250
Uznání a navázání diplomatických vztahů	251
Srpnový puč	258
 6. Závěr	268
Summary	275
 Příloha 1: Vzpomínky aktivistů Baltského svazu	282
Naděžda Slabihoudová	282

Pavel Štoll	284
Almis Grybauskas	298
Mečislav Maraulas	301
Iivi Zájedová	306
Miroslav Sychra	311
Přepis interview Václava Havla pro estonský rozhlas, 1989	316
Příloha 2: Dokumenty	325
Provolání Charty 77 k 50. výročí paktu Molotov–Ribbentrop z 26. 5. 1989 adresované německému kancléři Helmutu Kohlovi	325
Společné prohlášení představitelů občanského fóra a Lidové fronty Estonska 18. 1. 1990	326
Náměty Kanceláře prezidenta republiky na pomoc Litvě	329
Ustanovení pobaltské skupiny poslanců Federálního shromáždění ČSFR v březnu 1991	331
Protokol o obnovení vztahů ČSFR s Litevskou republikou, Lotyšskou republikou a Estonskou republikou, září 1991	332
Příloha 3: Obrazová dokumentace	333
Socha sv. Václava v listopadu 1989 s vyjádřením litevské podpory	333
Návštěva V. Landsbergise v Praze	333
Návštěva K. Prunskienė v Praze	335
Demonstrace na podporu Litvy – jaro 1990	335
Demonstrace na podporu Litvy – Václavské náměstí – jaro 1990	336
Demonstrace před sovětským velvyslanectvím – 3. 4. 1990	337
Demonstrace na podporu Litvy před sovětským velvyslanectvím v Praze – jaro 1990	338
Únor 1991	338
Podpis protokolu o obnovení diplomatických vztahů mezi ČSFR a pobaltskými státy v Tallinnu	340
Poznámky	341
Seznam použité literatury	376
Jmenný rejstřík	386